



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R.P. Clavdii Aqua-Vivae Societatis Iesv Præpositi
Generalis V. Meditationes In Psalm. 44. et 118**

Acquaviva, Claudio

Coloniæ Ubiorum, 1616

Tsade, id est, Iustitia. Octonarius XVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50645)

quotidie lacrymis eam abluens calidis. Hac enim aqua maculæ deponuntur, fitque facies admodum luculenta. Et idem Pater lacrymas quascunque pro Deo defluentes, veluti torques, & monilia asserit animæ esse.

¶ *Triste, id est, Iustitia.*

Octonarius XVIII.

- 137 **I**ustus es Domine: & rectum iudicium tuum.
- 138 Mandasti iustitiam testimonia tua: & veritatem tuam nimis.
- 139 Tabescere me fecit zelus meus: quia obliti sunt verba tua inimici mei.
- 140 Ignitum eloquium tuum vehementer: & seruus tuus dilexit illud.
- 141 Adolescentulus sum ego, & contemptus: iustificationes tuas non sum oblitus.
- 142 Iustitia tua, iustitia in æternum: & lex tua veritas.
- 143 Tribulatio: & angustia inuenerunt me: mandata tua meditatio mea est.

144 *AEquitas*

IN PSALM. CXVIII. 553

144 AEquitas testimonia tua in æternum: intellectum da mihi, & vi-
uam.

137 Iustus es Domine: & rectum iudi-
cium tuum.

138 Mandasti iustitiam testimonia
tua: & veritatem tuam nimis.

SI de priorum oculorum peccato do-
let, quod non custodierunt legem Dei,
merito, inquit, timui, quia iustus es, &
rectum iudicium tuum. Gaudeo signifi-
casse te mihi per Nathan nuntium tuum,
quod transfuleris peccatum meum: am-
plector magnam misericordiam tuam, qua
misertus es mei, delens, vt nubem, peccata
mea, & quasi nebulam iniquitates meas. *2. Reg. 12.*
Sed scio misericordiam tibi cum iustitia
inesse, & ideo efflagitavi tremens. Am-
puta opprobrium meum, quod suspicatus
sum: in quo non aliam inueni consola-
tionem, quam, Quia iudicia tua iucun-
da. Si de alterius peccatis loquitur, meri-
tò dolet, quia cum sit iustissimus retribu-
tor, & mandata eius non solum iusta, &
vera, sed iustitia, & veritas fiat nimis, ta-
men prauaricati sunt. Sed & illud secre-
tiori intellectu mihi videtur quasi occultè
insinuare, quod & mandata sua iustissima
Deus promulgat, & mandat ea custodiri *Isai. 44.*
Sup. ver. 39.
*Iudicia Dei timē-
da.*
Psal. 118.

A a nimis,

nimis, & tamen occulto, sed iusto iudicio permittit homines ab ijs discedere, atque in peccata labi: ac si dicat Exitus quidem aquarū deduxerūt oculi mei, quia ipsi non custodierunt legem tuam: exitus etiam, quia alij, quos oportebat te venerari, tibi- que in omnibus obtemperare, non custo- dierunt; sed in ipsa permissione iustitiā, & iudicium admiratus sum. Vnde pauor tenuit me, & tremor: & omnia ossa mea perterrita sunt. Quis enim de sua iustitia, vel recta voluntate præsumat, quando ius- tē omnino manum subtrahis: qua subtra- cta corruat necesse est, qui stabat, & se ali- quid esse præsumebat? Quid enim sum mi- himetipsum sine te, inquit sanctus Angusti- nus, nisi Dux in præceptis? & alibi. Quan- tumlibet rectus mihi videar producis tu de thesauro tuo regulam, coaptas me ad eam, & prauus inuenior. Ne intres in iudicium cum seruo tuo.

Iob 4.

*In Psal.
142.*

139 Tabescere me fecit zelus meus,
quia obliti sunt verba tua inimici
mei.

TABESCERE Hebraicè **יִבְשָׁלַח**
in Piel, quod vehementiam sonat. Si-
gnificat autem propriè constrinxit, coar-
ctauit, ne possem respirare. aut euadere; vt
significantissimè noster interpretes dixerit,
tabescere me fecit, græcè **ἰξήθη**. Zelus He-
braicè

braicè זֵלָה Significat autem zelum, Zeli magna vis.
 vel zelotipiam, qua inardescit quis, cum
 sibi rem præripi suspicatur, quam diligit:
 vel videt indignè tractari; cuiusmodi est il-
 lud, Zelus domus tuæ comedit me: id est, *Psal. 68.*
 absumpsit me: & illud. Zelus Domini ex- *4. Reg. 19.*
 ercituum faciet hoc. Est autem hic aman-
 tium Deum zelus pro Deo dilecto: ideo
 addit. Quia obliti sunt verba tua inimici
 mei, non quia me persecuti, & iniuste
 opprimere conati sunt, sed quia obliti
 sunt verba tua, quæ sunt mihi cariora
 meipso. Quæ igitur tanto diligit affectu,
 nunquid non consequens est, ut discrucie-
 tur, si negligi, aut indignè tractari videat?
 Quid enim faciat hæc videns? An zelo Phi-
 nees incitatus eos interimat? Nam de *Num. 20.*
 ijs quidem, quos de medio tollere licebat,
 fortasse loquebatur, cum dicit. In matu- *Psal. 109.*
 tino (id est maturè) interficiebam omnes
 peccatores terræ. An ex caritate corripiat,
 & palam arguat? Sed nihil proficiet.
 Obturauerunt enim aures suas, ne au- *Psal. 57.*
 diant: & sicut aspis: ne exaudiant vocem
 sapienter incantantis. Nam alioquin
 vel in conspectu Regum de diuinis testi- *Sup. ver.*
 monijs loquebatur, & non confundebatur. *46.*
 Nam ad Dominam per orationem accu-
 rat; & die, ac nocte eos lugens remedium
 ab eo efflagitet: ne id quidem prætermisit;
 sed opposuerunt sibi scutum cordis, ne ia-
 cula diuina cor vndique obduratum per-

uadant. Ergo vias vndique septas inueniēs nihil reliquum habet nisi flere, & tabesce-
re. Disce autem perfectam caritatem, quæ
sic dolet super inimicis. Inimicos autem
vocat, non quod nocere sibi conarentur,
sed quod verba Dei essent obliti. Nam
(vt Sanctus Ambrosius ait) nemo grauior
hostis omnium, quam qui omnium læ-
dit autorem.

*Cur dicat
Obliti,
&c.*

Quod autem ait, obliti, plura mihi vi-
detur innuere. Primum enim sonat mo-
destiam. Non enim accusat illos acerbio-
ribus verbis veluti trāsgressores, & summo
imperatori inobedientes: sed quasi exte-
nuat, dicens, obliti sunt. Secundo, laten-
ter indicat rei non ferendam indignitatē,
tanquam ipse eam ne nominare quidem
audeat. Quomodo res turpis apud Danie-
lem honestioribus vocabulis designatur
cum dicitur. Filia Israel timentes loque-
bantur vobis. Et alibi: Benedixit Deum,
& Regem: quasi ne proferre quidem ausus
sit verbum maledicendi. Terriò subindi-
cat illorum demētiam, & malitiam, quod
ne meminisse quidem dignati sunt rerum
illarum, hoc est, diuinarum vocum: in qui-
bus diuina bonitas remedia curandis eorū
infirmatibus constituit. Postremò osten-
dit præcipuam, & occultam vim verbo-
rum Dei: velut fieri non possit, vt quis eo-
rum meminerit, & peccet. Quare id omni
studio conatur inimicus, vt verbum de
corde

*Dan. 13.
3. Reg. 21.*

corde tollat, ne fructificet: ut obliuionem inducat, qua fiat, ut tum sese homines turpiter in omnia vitia proiciant. Quapropter curandum contra diligentissime est, ne vlllo vnquam tempore vel leuis nos obliuio capiat eloquiorum Dei, in quibus & tutela aduersus hostes, & lux in recte discernendis rebus, & diuina protectio, & firmitas, atque constantia nostri propositi prouidentissime sita est.

140 Ignitum eloquium tuum vehementer, & seruus tuus dilexit illud.

Vox Hebræa **אֵשׁ** significat quidem igne purgatum, & excoctum: quo modo alibi à Propheta nostro dicitur eloquium Domini igne examinatum, probatum terræ, purgatum septuplum. Atque ita quidam intelligunt hunc locum, nihil addentes aliud. Sed mihi non quamlibet purgationem videtur significare, sed eam, quæ per vstionem, & accensionem in conflatorio fiat. Vnde de quibusdam à vitis non repurgatis Scriptura loquitur. Frustra conflauit conflator: malitiæ enim eorum non sunt consumptæ. & Malachias, Purgabit eos: (id est filios Leui) quasi aurum, & quasi argentum. Præmiserat autem. Ipse enim quasi ignis conflans. Ex quo fit, vt, quod sic purgatur, purgationem

Psal. 11.

Verbum
Dei purif-
ficatum.

Ierem. 8.

Malac. 3.

Aa 3 simul,

- Isai. 6.* simul, & ignitionem acquirat. Et in *Isaia*, Calculus ignitus, quo Prophetæ labia purgata sunt, dicitur carbo: & merito sanctus Ambrosius hanc secundam partem prosequens, & alludens ad illud ex Septuaginta: Describe eam, id est, Sapientiam, *Prov. 22.* super latitudinem cordis (sic enim illi legunt, ubi nos habemus, Ecce descripsi eam Et videns tibi tripliciter) dicat. Tripliciter ergo demundat, scribe tibi ignitum alloquium Dei, vel accendit, quod mundat, vel quod accendit, vel quod illuminat. Et verè ita est, & ita experimur. Accipiunt enim verba Dei ab ipso Deo igne ignitionem: in cuius dextera, ut Scriptura ait, ignea lex, non tam quod *Deut. 33.* tempore Moysi in igne, tonitrui, & fulminibus data sit, quam quod ignis proprietates representet. Quare sanctus Ambrosius hoc loco pulchrè de hoc igne philosophatur. Vrit enim sermo diuinus, inquit, ut corrigat conscientiam peccatoris, non exurit, ut perdat: hic ignis habitare Christum per fidem facit, hic ignis extinguere materialium seu flammaram consuevit incendia. Et, quoniam cocculus pro igne significando in veste Sacerdotis ponitur, sic interpretatur diuinam Sponsæ laudem, cui dicitur, Sicut vitæ: vel, ut ipse legit, resticula coccinea labia tua; ut resticula sit ad ligandos animos persuasionis vinculo, coccinea & ignea ad incendendos.
- Can. 4.*
- c. 13.* Sed placet B. Dionysium afferre in medium,

dium, qui de cælesti hierarchia triginta sex
 ignis proprietates enumerat: è quibus et si
 plurimæ ad ignitum eloquium Dei com-
 modissimè transferri possent, ego tamen,
 que proposito nostro magis congruerent,
 paucas elegi. Primum, inquit, nisi admota
 materia, in qua luceat, non apparet: ita
 verbum Dei, cum ignis in se semper luci-
 dissimus sit, pro singulari tamen subtili-
 tate non cernitur, nisi in anima seruantis.
 Quomodo enim resplendeat nisi in bene
 composita anima reluceat? & in moribus
 cælestis conuersationis appareat, vt videant
 homines, & glorificent Patrem, qui in
 cælis est, tanti ignis autorem? Secundo,
 ea, in quibus insederit, in suum traducit
 officium, quod scilicet mentes accendat,
 easque lucidas, atque ardentes efficiat.
 Tertio, tradit sui consortium appropin-
 quantibus: longè enim positus non tra-
 dit: sed videlicet tota elongatio à nobis
 proneuit, ita vt simus inexcusabiles. Nam
 ipse per se ignis & propinquus est, & nihil
 ipse perdens, nec mutuati luminis detri-
 menta vlllo modo sentiens, participationem
 sui liberalissimè communit. Quarto, su-
 periora semper petit, nec ad inferiora pe-
 tenda vlla vi adigi potest: tu adde, nisi ad
 pabulum, vt patet in candela recens extin-
 cta: ex qua fumus, si in ardens lumen in-
 ciderit, inde flamma ipsum fumi secuta
 pabulum, extinctam candelam rursus ac-
 cendit.

Ignispro-
 prietates
 Legi diui-
 næ acco-
 modan-
 tur.

Matt. 5.

cendit: ita ignis, qui sua natura superiora
semper petit, demittit se, vt inferiora eri-
gat: quod læti in eloquio diuino experi-
mur, cum primus ipse ignis Deus altissi-
ma, & sublimissima quæque suorum elo-
quiorum ad captum, humilitatemque no-
stram inclinat, vt nos ad superiora proue-
hat. Quintò, incrementa sibi ipsi suppedi-
tat, & in suscipiente suæ Maiestatis poten-
tiam indicat. Videre licet hominum in-
numeram multitudinem, qui tanquam
iumenta computruerant; & nihil minus,
quam de cælestibus cogitare nouerant, iam
diuini huius ignis participatione in cæle-
stes esse mutatos. vt illius ignis per Apo-
stolos exportatus incrementa sibi totius
orbis apposuerit. Confiteantur tibi Domi-
ne omnia opera tua, & Sancti tui benedi-
cant tibi: qui ideo tibi hominum corda su-
bdis, vt incensa sustollas. Tandem ignis, si
negligatur, non esse videtur: attritu autem
veluti irritatione quadam continuò lucen-
tem excitatur in flammam. Hoc in Scri-
pturis quotidiana experimenta monstrat.
Nisi confricentur, & assidua meditatione,
iugique ruminacione, ac vehemēti deside-
rio atterantur, non apparet ignis. Ecce iste
ipse psalmus, quem præ manibus habe-
mus, omnium vbique linguis in Ecclesia
pronuntiatur, manibus teritur, voce can-
tatur, sed vbi flamma resonant in auribus, &
linguis, mandata, testimonia, lux, iustifi-
cationes,

Psal. 144.

*Meditan-
da Lex vt
incendat.*

cationes, lex, & huiusmodi innumera, quibus toto hoc Psalmo varijs nominibus diuina eloquia nominantur, sed ignis non accenditur: & tamen testantur discipuli de colloquutione Domini. Nonne cor nostrum Luc. 24. ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, & aperiret nobis Scripturas? Ventilatio ergo, attritioque desideratur.

Tale cum sit eloquium Dei, meritò addit Propheta: Et seruus tuus dilexit illud. Quis enim flammam lucentem, ardētem, purgantem, erigentem, pascentem, & viuificantem poterit non amare? Quomodo ex igne non existat ardor? O Domine, Domine, ignis semper ardens, qui dedisti nobis sacrum hunc ignem verborum tuorum, fac, vt exerat iugiter in nobis diuinas huiusmodi ignis proprietates. Nam si frigidus sumus, duri, & pondere grauisissimi, nouum non est, vt virtutes, & facultates suas ipse ignis agens introducat. Quid ferro durius, & frigidius, & pondere grauius? tamen si ignitionem concipiat & candens fiat, non solum ipsum in se & mollescit, & ardet, sed etiam alia potest incendere.

141 Adolescentulus sum ego, & contemptus: iustificationes tuas non sum oblitus.

VOx Hebræa **עַיִן** significat quidem iuuenem; sed magis propriè qui minor

fit, seu minimus æstimatione potius, quam ætate. Dicit autem Psalmographus paruum, vel minimum se aut prudentia, aut experientia, aut opinione esse: primum quidem apud se: talem enim se reputat: tum apud Deum, qui corda intuetur, & spiritus ponderat: tum apud homines, quorum opinione, & æstimatione vilem se haberi fatetur: vnde & adiungit, contemptus, vel contemptibilis: & tamen ita iuuenis, vel contemptus iustificationes Dei non est oblitus. Ostendit difficultatem mandata seruandi, dum apud alios contemptibilis æstimatur. Vix enim nisi valde humilis inter contemptum, & ignominiam mandata Dei custodit: vnde pro magno malo sibi Propheta noster alibi imprecatur, dicens. Persequatur inimicus animam, & comprehendat, & conculcet in terra vitam meam, & gloriã meam in puluerem deducat. Vbi satis indicat, quam difficile homo ferat gloriã suam in puluerem deduci. Sed non solum difficultatem inter hæc mala seruandi legem ostendit, verum indicat modum adolescentiam, & contemptum non solum temperandi, sed & in gloriã commutandi. Exquisita enim diligentia in præceptis Dei retinendis, & custodiendis, honorabilem hominem facit. Ac si dicat, parvus quidem sum, & contemptibilis, si meam, sapientiã, viresque meas considerem: sed, si præcepta

tua

Non nisi
valde hu-
milis be-
nè fert cõ-
temptum.

Psal. 7

Virtus cõ-
temptum
tollit.

rita custodiam, honorabilis fiam. Nec enim
 frustra dicit Scriptura. Dilectio Dei hono- *Eccl. 1.*
 rabilis Sapientia: quia autem apparue-
 rit in visu, diligunt eam in visione, & in
 agnitione magnalium suorum. Quid nobi-
 lis, & optanda commutatio? ut ex dile-
 ctione Dei, quæ honorabilis sapientia est,
 & in agnitione magnalium illius fiat vir
 prudens, & ipse ex contemptibili honora-
 bilis? Cura enim disciplina, ut alibi ha- *Sap. 6.*
 betur, dilectio est, & dilectio custodia le-
 gum illius. Denique de huiusmodi tam
 magnificè in alio Psalmo loquitur, ut dice- *psal. 91.*
 re non vereatur. Honorabile nomen eo-
 rum coram illo, id est, coram Deo. Quo *Iob 32.*
 quid magnificentius dici potuit? Certè
 Eliu apud Iob, iunior, inquit, sum tempo-
 re, vos autem antiquiores, idcirco demisso
 capite veritus sum vobis indicare meam
 sententiam: sperabam enim, quod ætas pro-
 lixior loqueretur, & annorum multitudo
 doceret sapiētiam; sed, ut video, spiritus est
 in hominibus, & inspiratio omnipotentis
 dat intelligentiā. Vides in Spiritu Domi-
 ni, & intelligentia diuinitus accepta iuue-
 nem, & contēpibilem, si mandata Dei ex-
 quirat, senioribus præferri: nec sine causa à
 Sapiente dictum esse. Si non peccauerimus *Sap. 13.*
 scimus, quoniam apud te sumus computa-
 ti: id est, in magno pretio habiti. Noscere
 enim te consummata iustitia est: & scire iusti-
 tiam, & virtutem tuam radix est immortea-
 litatis.

44 MEDITATIONES

litatis. Perpende locum diligentius. Ceterum sanctus Ambrosius non ad vnam aliquam animam, sed ad Ecclesiam refert vniuersam de gentibus congregatam. Et Populus, inquit, nationum ille in prima lectione despectus, rudis adhuc fide, & studio primæuæ deuotionis adolescens, vel certè renouatus Aquilæ iuuentute per baptismatis Sacramenta sic loquitur. Iuuenis ego sum, & despectus: iustificationes tuas non sum oblitus. Ille ego despectus ante, iam preferor, iam autè ponor electis, id est senioribus, & Synagogæ ante dilectæ. Ille autè despectus populus peccatorum, habeo caelestium Sacramentorum veneranda confortia. Non possum præ suauitate, & dulcedine quam continent sancti huius Patris verba refecare. Sequuntur ergo. Iam mensæ caelestis honore suscipior. Epulis meis non pluuia vndatur, non terræ partus laborat, non arborum fructus. Potui meo non flumina querenda, non fontes: Christus mihi cibus, Christus mihi potus. Caro Dei cibus mihi, & Dei sanguis est potus. Non iam ad satietatem mihi annuos expecto prouentus: Christus mihi quotidie ministratur. Non verebor ne mihi cæli intemperies, aut sterilitas ruris immineat, si pij cultus diligentia perseuerat. Non iam coturnicum pluuias mihi opto descendere, quas ante mirabar; non manna, quod ante cibus omnibus præferebam: quia, qui manna

Diuinissimi Sacramenti præstantia.

Exod. 16.

māna manducauerunt Patres, esurierunt. Meus cibus est, quem si quis manducauerit, non esuriet. Meus cibus est, qui non corpus impinguat, sed confirmat cor hominis. Et post pauca. In te ipso est, vt accipias hunc panem. Accede ad hunc panem, & accipies eum. De hoc pane dictum est, Omnes, qui elongant se abs te, peribunt. *Psal. 72.* Si elongaueris ab eo peribis. Hic est panis vitæ: qui ergo vitam manducat, mori non potest. Quomodo enim morietur, cui cibus vita est? quomodo deficiet, qui habuerit vitalem substantiam? Accedite ad eum, & satiamini, quia panis est. Accedite ad eum, & potate, quia fons est. Accedite ad eum, & illuminamini, quia lux est. Accedite ad eum, & liberamini, quia vbi Spiritus Domini, ibi libertas. Accedite ad eum, & absoluiimini, quia remissio peccatorum est. Quis sit iste quæritis? Audite ipsum dicentem. Ego sum panis vitæ, qui venit ad me, non esuriet: & qui credit in me, non sitiet vnquam. Legenda omnia quæ ibi mellifluè prosequitur. Imò illud addit. Hæc generalia, sed etiam specialis singulis Christianis suppetit prærogatiua dicendi. Iuuenis ego sum, & despectus, si humilis corde, si mitis, atque mansuetus, & cum dixisset de periculis iuuentutis, & quam difficilis sit, dum vires solidæ sunt, & sanguis æstuat, humilitas: concludit, Grandis igitur morum est assuefacienda maturitas,

368 MEDIT IN PSAL. CXVIII.
quæ vincat naturam.

141 Iustitia tua Iustitia in æternum.

IUSTITIA, quam tuis mandatis sanxisti, quæ vera iustitia est, fixa, perpetua, & inuariabilis est. Et quod ipse statuisti tam sanctum, rectumque est, vt mutari nõ possit. Nec ad tempus præcepisti, vt seruemus, sed in finem vsque, perpetuò: Iustitia etiã, quam nobis exhibes sanctificans, & rectificans ex parte tua in æternum est. Sine pœnitentia enim sunt dona tua. At, qui deficiunt, ipsi relinquunt. Caue laqueos, caue quæ eam intercidere possunt. Nam qui mundum diligunt, & ea, quæ in mundo sunt, quomodo iustitiam seruant, & custodiunt? Vide pericula.

Et lex tua veritas.

ID est vera, quia mentiri non potest. Secundò ex Ambrosio vera, id est, spiritalis, quæ viuificat: nam litera occidit.

Veritas item, vt opponitur vmbre, & typo futurorum. Quia antiqua vmbra erant, & exemplar cœlestium. Hanc igitur veram optabat Dauid, hanc amplectebatur, vtpotè, cui incerta, & occulta sapientia sue manifestaret Deus.

Hactè-

Hactenus adnotarat R. P. Generalis
Meditationes suas, cum placuit Deo
transferre eum (vti speramus) ad contem-
plationem facie ad faciem. Qui, cum gra-
uius agrotare cœpit, & in ore, & scilicet
multo magis in corde habebat versiculum,
qui proximè sequitur. Tribulatio, & an-
gustia inuenerunt me: mandata tua me-
ditatio mea est: tanquam diuinitus esset
eo perductus, vt, cui vita tota meditatio
mandatorum Dei fuerat, eum vltima
etiam exilij huius tribulatio, & ipsa mors
in eadem meditatione inueniret.



INDEX